Lo Somatent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.

A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flors.

No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Divendres 28 de Novembre de 1902.

ANY XVII — NUM. 4.445

Redacció y Administ ació: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1'25

En provincias, trimestre. . . . . . . „ 4 —

Extranger y Ultramar. . . . . . „ 8 —

Anuncis, á preus convencionals

TRIPLE AYGUA NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre.

Es de un agradable sabor y delicat perfúm.

FARMACIA SERRA.-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

CHAMPAGNE MIRÓ Y TARRAGÓ

DEMANEULO EN LAS PRINCIPALS BOTILLERIAS, COLMATS, CONFITERIAS, HOTELS Y RESTAURANTS

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyía.—Tortosa.— Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, mancala de gana y de forsas, vaig prescriureli l' **Aixarop Climent marca SALUD**, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas: —**Dr. Letamendi.**

Senyors Climent y Compañía.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d' un any de una escrófula crònica. Cansat d' usar sens cap resultat cuantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.—**Dr. Esiniz**, Catedratich de Barcelona.

Exigeixis lo llegítim Aixarop Climent **SALUD**, *únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.*

Lo mellor ANÍS conegut y lo més selecte licor de taula

GRAN ANÍS DEL TITÍ

Unichs fabricants: Diaz Gayen Germans y Comp. S. en C.

Málaga

DEMANEUHO ALS PRINCIPALS ESTABLIMENTS Y CAFÉS

Especial per sa aroma y propietats estomacals.

Finura selecte y delicada

APERITIU-CORROBORANT

Tónich-febrífugo

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.

BARCELONA

Unica casa productora pera la exportació á América

LOT

SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.

Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.

Los pedidos, aixi per Espanya com pera América, deuhen dirigirse á **The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.**

Agent General á Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30.

LA CASA THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P., domiciliada á Barcelona, fa saber que ha adquirit lo *billet* corresponent al número 12,449 del sorteig de Nadal, de la Loteria Nacional, quin posa a disposició de tots aquells de sos clients que la honrin ab demandas durant los dias compresos entre 'l 1er. d' Octubre fins al 23 de Desembre d' aquest any.

La casa The Cosmo s' obliga a entregar a sos clients en l' acte del pedido una participació formal de dit número.

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos

Especial pera vinyas á 13 pts. » » » »

Lo propietari que vulga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO.-REUS

TALLER DE CAMISERIA

DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40.—REUS

Novetats en corbatería, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botoneduras pera camisas, paraiguas, sombrillas, castons, petacas, cigarreras, carteras, tergeters, moneders, boquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan á mida camisas, calsotets, colls y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH.-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetes, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectórichs y esculptorichs pera iglesias, etc.

Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.

PREUS REDUHITS

INSTITUCIONS DE CATALUNYA

Cartas á mon amich J. Carulla

VII.

Benvolgut amich:

Las lleys qu' eran fetas en Corts, los privilegis y furs que els Reys concedian als Catalans, tens de compendrer mon amich, que no habian de restar abandonats, la autonomia de que disfrutaban no habia de morir com de fet hauria mort y en proba d' això veyém qu' abolida la Diputació per lo malvat Felip V ab lo Decret de Nova Planta un á un s' esqueixaren los fulls del llivre de nostres privilegis fins á no quedarni ni un ja que fins l'últim fou arrebassat per lo vigent Codich Civil.

N' estaban orgullosos nostres pares d' aquellas lleys y per això las vetllaban adobant la gotera si acás cap se n' hi feya perque com a homens practichs qu' eran estaban persuadits d' aquell refrá que diu, qui no adoba la gotera ha de adobar la casa entera. Y no vetllaban solsament pera després queixarse en novas Corts de las infraccions que haguessen ovirat sino que cregueren útil y fins necesari l' establiment d' una institució que composta de funcionaris nobles y dignes y votats per lo poble en sos diversos estaments exigís als infractors cualsevol número ó cualitat, fossen vassalls ó nobles encare que fos lo propi Rey, la reparació dels contrafurs que haguessen comés.

Aquí tens esplicat lo perque de la institució catalana *la Generalitat* ó *la Diputació.*

Entre la nació y el Rey hi habian pactes, hi habian contractes y aquestos s' habian de

cumplir, s' habia de cumplir lo que las Corts estatuhian y pera que hi hagués qui això fes cumplir, pera que hi hagués qui pogués amonestar y fins rebelarse contra el Rey mateix si acás era llógich y necesari, pera que hi hagués qui ho prediqués al poble y resoldrer en cas definitiu la resistencia y fins alsarse en armes contra son Rey si acás aquest no se volia posar a la rahó, pera que hi hagués qui trevallès pera salvar lo curullat baixell de nostres llivertats pera que no s' en anès a fons per això fou instituida la *generalitat catalana.*

Las llivertats que los Reys escribian ab sang del poble no 's debian deixar abandonadas, era precís vetllarlas, costaban massa caras.

Ab aquestos antecedents, amich Carulla, ja te haurás format idea de lo que era y per lo que servia la Diputació.

Com veus no era res més que una especie de *Comissió* representativa de las Corts, nombrada per las mateixas.

Lo seu cárrech, clar t' ho he indicat, era executar y fer executar per tothom, lleys, ussatjes y constitucions fetas en Corts.

Per lo tant era un cos que 'n podrém dir, polítich y administratiu.

Com a cos polítich la conservació de las lleys de la terra y de la pau y la defensa de la nació eran sas primeras atribucions.

També eran atribucions sevas manar capturar los lladres, facinerosos ó pertubadors del ordre públich, armar escuadras navals pera protegir las costas y el mar jurisdiccional, procurarse armes, municions y cualsevol material de guerra sens cap mena d' obligació de tenirho que prestar al Rey ó á son llochtinent a no ser que fos pera lleytar contra sos enemichs ó ab los de Catalunya y encare diu lo llibre dels *Quatre senyals* que lo Rey debia prestar *fermances y seguretats bastants als dits Diputats, axí sobre lo valor de les dites coses. com sobre lo retornament de aquelles....... per indemnitat del general.* En eix cas tenia prohibit, aumentar y mudar lo material de guerra, sols se podia fer quant lo *general* ho habia de menester.

Era atribució seva lo rebre los juraments de observar y fer observar las lleys y constitucions de la terra, ja del Lloch-tinent, com del Governador, Veguer, Concellers y Batlles y demés ministres tant ordinaris com extraordinaris.

La aclaració é interpretació de las constitucions Capitols, Actes de Cort y Reformas, valentse lo *General* dels assesors.

La estampació de las lleys que 's feyan en Corts.

Guardar los sagells de las Corts.

Entregar al Rey lo donatiu que las Corts l' hi habian otorgat.

Y en quan en lo administratiu sas atribucions tampoch no eran pás pocas.

Cuidaba de pagar los salaris als qui de la Diputació estaba manat rebrels.

Reparaba los edificis de presons generals y altres de públichs.

Imposaba los drets anomenats del General y de la Bolla.

Estaba formada la Diputació per tres Diputats y tres Oidors de comptes.

Després hi habia un tribunal que entenia si reyalment hi habia lo contrafur que s' acusaba y en cás afirmatiu quinas penas debian imposarse al culpable.

Hi habian també cert nombre d' empleats com los Advocats assesors qu' eran dos, l' Advocat fiscal, l' Escrivá major y sos ajudants que ho eran tres advocats ó notaris, lo Regent dels comptes, lo Racionals qui tenia també tres ajudants, lo Procurador General, le Sindich de la Generalitat, lo Receptor de salaris, lo Credencer, lo Cullidor de averias, lo Exactor de la Generalitat, los Dressaner y Sotsdresaner del General, los Taulers, los Albaraners, los Guardas, los Credencers y los Massers.

Per avuy me sembla que ja n' hi prou. En la següent lletra, per la pauta que 't deixo indicada aniré continuant.

Disposa de ton amich.

J. MORERA Y SOLER.

Sant Martí de P. 22. XI-1902.

EL "BOTA-FUEGOS" DEN ROMANONES

De Saragossa, va passar fa algun temps a exercir el cárrech d'inspector de primera ensenyansa a la provincia de Tarragona, un subjecte anomenat Eugeni Tejero, prototipo del funcionari espanyol, arrogant, absolutista y de modals característichs entre aqueixa mena de gent que dispensan als catalans el favor de venir a vetllar pels nostres interesos.

L' ex-inspector de Saragossa, aprofitant el passat istiu las del camp en la temporada de calors, passá una pila de días, passejant per diferents pobles del partit judicial del Vendrell, y de passada reunía a las Juntas locals d' ensenyansa, *echándoles un parrafito* sobre... això de la ensenyansa.

Peró, ¡ira de Deu! com se va posar aquest home quan s' adoná de que en tots los colegis s' ensenyava la Doctrina cristiana en l' únich idioma que entenen los noys... Lo funcionari espanyol no podia contenir la seva indignació, y devant de las corresponents Juntas locals d' ensenyansa, perorava contra tal abús, amenassava als mestres ab la formació d' expedient y ab la saparació del cárrech, conminava als rectors ab denuncias si continuavan ensenyant la Doctrina en catalá cada diumenge, y feya cárrechs a las Juntas locals pel seu poch zel.

Los mestres, rectors y demés membres de las Juntas, prou replicavan que no podian pas satisfer los proposits del inspector, y li deyan això ab rahons y ab uns modos que no s' avenian pas ab l' especial llenguatge que usava aquest inspector, lo qui cansat de perorar, assegurava que ho denunciaria al ministre, a quina sobirana voluntat s' haurian de subjectar, professors, rectors y prelats.

Aixis acabá las sevas peroracions l' enfurismat inspector.

Y en efecte; redactá una Memoria, l' enviá a Madrid, hi aná ell als pochs dias, y ha tornat *triomfant* y orgullós de que tal manera lo ministre, hagi donat satisfacció al seu *patriotisme.*

(De "La Veu de Catalunya„).

DEL ESTRANJER

Madrid 27.

En pró del travallador

La comissió dels segurs de propaganda social de la Cambra de diputats han nomenat president a Mr. Millerand, quin al pendre possessió de son cárrech ha pronunciat un important discurs, prometent la constitució d' una Caixa de retiros pera 'ls travalldors.

Publicació perseguida

Un telegrama de Brusselas, anuncia que 'l govern belga, ha donat ordras pera que sia perseguit lo diari "Le Fiambeau„ per la publicació d' articles que excitan los odis entre 'ls ciutadans.

Lo canal del Panamá

Un telegrama de New York diu que M. Hay ha anunciat al Govern dels Estats Units que las negociacions respecte al canal de Panamá no estavan encara acabadas, perque 'l govern de Colombia refusa las darreras proposicions que 'll havia fet.

Los valors espanyols

La baixa enorme del exterior y dels valors espanyols ha produhit un gran pánich a la Bolsa de París.

Han quebrat las casas de Banca Reguy y Ehoen, de Brusselas.

Se temen altres desordres financiers.

Travalls represos

Mr. Camilo Pelletan ha donat ordres de que sian represos los travalls de construcció naval que s' han hagut d' interrompre per breu temps per las necessitats del pressupost.

La vaga dels mariners

Diuhen de Marsella que la vaga dels inscrits marítims pren proporcions grans.

Han tingut una reunió votant per unanimitat la reglamentació dels travalls, aument de jornal y la institució d' una Caixa de retiros.

Inmediatament los travalladors abandonaren cinch embarcacions que estavan a punt de sortir.

Desmentint

Diuhen de Roma que no es pas veritat que en Krupp fos víctima de cap *chantage* durant sa estada a Capri.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL

del dia 27 de Novembre de 1902

Naixements

Cap

Matrimonis

Joseph Nieto ab Rosa Amiel.—Joseph Tost ab Maria Estivill.

Defuncions

Anton Canela Tarragó, 75 anys, Hermanitas.—Ramon Granell Torrell, 2 mesos, Travesia San Francesch.—Francisco Roig, 70 anys, San Francisco 21.—Domingo Casas Domenech, 52 anys, Galió 3.—Antonia Barenys Llauradó, 64 anys, P. Prim 4.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Rufo

Sant de demá.—S. Sadurní

Surt lo SOL á las 7 h. y 3 m. y 's pon a las 4 h. 33 m.; surt la LLUNA a las 5 h. 21 m. y 's pon a las 3 h. 47 m.

MERCATS

Dillums de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 27 de Novembre de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetre aneroide	Grau d' humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas	Estat del Cel
9	748	61			Ras
15	748	59		8	Ras

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.	Direcció	Clase	Cantit.
9	Sol 19	9	12	O.	cum	0'1
15	Som 16		14	O.	cum	0'1

CRONICA

Lo SOMATENT se ven á Barcelona en lo kiosko «El Sol», Rambla del Centro.

—

En la tarde del diumenge prop passat s' efectuá en la sala d' actes de la Real Academia de Medicina de Madrid la recepció com a socio de número y membre per lo tant de aquella ilustre Corporació, del nostre distingit compatrici y estimat amich don Joseph Codina y Castellví.

L' acte revestí tota l' importancia que tenen los de la seva classe. Lo presidí 'l ministra de Instrucció pública y en los estrados a mes de tots los acadèmichs hi assistí una nombrosa y escullida concurrencia composta de professors de Medicina y no pochs literats y periodistas.

Lo senyor Codina, llegí un admirable discurs, que versá sobre 'l tema "Indicaciones terapéuticas fundamentales y medio de llenarlas en las fiebres tifoideas„ travall tant notable en lo fons de doctrina y de l' observació científicas com en la forma literaria, y que fou acullit ab grans mostras de aprobació per lo distingit auditori que omplia la sala.

Li contestá l' académich doctor Espina, llegint altre discurs no menos notable, feu l' elogi del vecipendiari y celebrant la novetat en l' esposició y conclusions del difícil tema desenrollat per lo novell academich.

Lo distingit fill de Reus, es l' únich catalá que actualment hi ha a la Academia de Medicina de la vila y Cort, y atesos los brillants antecedents de la seva carrera y 'l bon peu ab que ha entrat a formar part de aquella docta Corporació, hem de esperar que 'n ella deixi 'l rastre que deixaren tants altres catalans ilustres que l' han precedit, entre ells los doctors Mata, Letamendi, Creus y tantas altras glorias de la Medicina espanyola en lo darrer sigle.

Rebi la nostra coral enhorabona 'l senyor Codina y Castellví.

—

Las explicacions fins ara donades sobre l' assumpto del *viaducte* del Pont de Calderons per un diari local oficiós del nostre Ajuntament, no han satisfet a ningú ni poden esser mes barroeras: Ni 'l camí aquell s' utilisa per comunicar Reus ab lo vehí poble d' Almoster, perqué per la banda de la Selva ne hi ha un de més dret y millor y per ell s' hi passa desde fa sigles per anar al dit poble; ni 'l nou pont ha de constituhir *una mejora tantos años sentida*, ni es cert que *dichos propietarios* (que 'l periodich aquell no diu de qué ho sont ni quins sont) tinguin aspiracions que desde llarch temps no hagin sigut atesas, y, per fi es *el colmo* dir que *todo el vecindario* demana que 's fassi 'l pont.

Convé parlar *clar* tractantse *d' esmersar diners* del Municipi. Aquí a lo que 's vá es senzillament a afavorir los interessos d' una ó algunas personas. Y sinó que s'ens digui com, quant y en quina forma s' ha demanat, ans d' ara la construcció d' un pont en aquell camí, es a dir, ans de que algun tirratinent d' aquells encontorns tingués amichs a l' actual Ajuntament de Reus.

—

Ab caricaturas y fotograbats de gust acompanyadas d' un text de tot xistós s' ha publicat lo número de *Cu-Cut* corresponent a la present setmana.

Se ven en la llibreria Tost Germans.

—

Cualsevol que siga lo número de senyors regidors qu' avuy se reuneixi l' Exm. Ajuntament celebrará la sessió ordinaria de segona convocatoria.

—

A mes dels que anuncicarem en un de nostres passats números, la Secció artística del "Centro de Lectura„ ha rebut premis de don Eduard Toda, de don Joan Cañellas, Diputat a Corts, dels Diputats provincials senyors Fábregas y Vallvé, de la Diputació Provincial, de don Ramon de Morenes, Marqués de Griny, de las societats "El Olimpo„ y "La Palma„ dels senyors Miró y Tarragó, y dels propietaris del bassar "La Aliansa„.

Tots los premis son de molt valor, y los fins avuy oferts arriban a 24 per lo que es de suposar que 'l Concurs será molt notable.

—

Decididament donará una serie de representacions al teatre Fortuny, comensant lo dissapte 6 del vinent Desembre, la companyia comich-dramática dels reputats primers actors don Jaume Rivelles y don Salvador Soler y de la cual forma part la eminent primera actriu del teatre Espanyol de Madrid donya Amparo Guillén de Rivelles.

—

Entre 'ls nombrosos telegramas que s' han enviat contra 'l R. D. de 'n Romanones prohibint l' ensenyansa de la Doctrina Cristiana en catalá, hi figuran los que reproduhim a continuació:

Per acort de la Junta permanent de la "Unió Catalanista„ ha sigut enviat al conde de Romanones, lo següent telegrama:

"Excelentíssim senyor ministre de Instrucció pública:—Madrid.

La "Unió Catalanista„ protesta de vostra

conducta posant a la sanció real la prohibició d' ensenyar en las escolas lo catecisme en llengua catalana, y vos adverteix que en aquesta terra no 's logrará vostre objecte.

Lo President, Joseph Maria Roca.—Lo Secretari, Manuel Rocamora„.

***

De Tarragona, s' ha enviat al diputat *cunero* pel Vendrell, lo següent telegrama:

"Joan Matheu.—Diputat Corts.—Madrid. Volguer desarrelar la llengua d' un poble es una obra més que gegantina, y per molt gegant que vosté siga, no conseguirá res.„

***

S' ha cursat lo següent telegrama:

"Ministre Instruction Publique.—Madrid. —Etudiants troisieme année Faculté Médécine Barcelone, désirent travaillez en faveur Catalogne comme dans vôtre dernier Décret.„

—

A las nou de la nit del diumenge prop passat fou ferit ab arma blanca lo vehí de Morell Anton Joseph Sabaté Sanchez.

Se suposa autor del fet al jove de la mateixa localitat Joseph Domingo Fortuny, que fins a la fetxa no ha sigut agafat.

—

La Cambra Agricola d' aquesta ciutat ha dirigit als principals contribuyents de Falset una consulta sobre la conveniencia de celebrar un gran mitin de propaganda a favor de la associació de propietaris rurals.

—

Durant los dias 6, 7 y 8 del proper Desembre se farán a Montblanch las renombradas firas anyals en las que solen ferse gran número de transaccions tant en bestiá de totas classes com en fruytas del pais.

Sembla que existeix a Montblanch lo proposit de que las d' aquest any superin, a ser possible, a las dels anteriors.

—

L' auditor de guerra don Ramon Viala, que, com recordarán nostres llegidors, actuá de fiscal en la causa seguida contra 'ls catalanistas detinguts al saló dels suspresos Jochs Florals, ha solicitat la llesencia absoluta pera pogués dedicar lliurement a la defensa dels ideals polítichs que li siguin mes aceptables.

—

A la societat "La Palma„ se posarán en escena lo proper diumenge la comedia en un acte "Pasar el rato„ y 'l juget comich llrich en un acte ¡Tio... yo no he sido!

—

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 762·30.

—

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha trasladat son despatx á la

Rambla de Sant Joan, número 30-3er.

TARRAGONA

—

Després de la cura 'l pago

Es cosa cómoda pera tots y assegura als malalts la tant desitjada salud. Pera mes detalls, llegeixis á la 4.ª plana "Milagrosos confites ó Injecció antivenérea y Roob anti sifilítich COSTANZI„.

—

Un dels aconteixements mes notables d' aquets temps, es l' invent del "Procediment Indio" del apotecari Pascual, exquisit producte que torna 'ls cabells blanchs del color que s' han tingut á la juventut, sens que perjudiqui en lo mes minim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reprodueix lo cabell, priva sa caiguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y á las principals Perfumerias y Perruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C.ª BARCELONA

Secció literaria

CAPS-AL-TARD

V

Aném, que 'l cap-vespre—ens omple de dol,
la vila es obscura—el camp pahorós,
els carros fan via—dessota teulat,
i els focs ja fumejan en totes les llars...

El repós qu' ens crida—ens crida 'l repós,
que s' adorm la terra—i s' ajau el sol,
i ens vetllan els ciris—del blau firmament
i el non-non ens cantan—els rius i els aucells...

Les campanes toquen—a l' oració,
les portes se tanquen—i s' obren els cors,
que an el son s' entregan—de la santa nit
qu' ens ha vingut dolça — els caps a cubrir...

ALPHONS MASERAS.

Secció comercial

Mohiment del port de Tarragona

Entradas de avans d' ahir

De Barcelona en 6 hs., v. suech "Italia„ ab llastre, consignat als senyors Boada Germans.

De Garrucha y Mazarron en 15 ds., vapor "Berigua„ ab efectes, consignat als senyors Sanromá fill.

De Cartagena en 36 hs., v. norueg "Arendol„ ab transit, consignat a la Vda. y S. de P. Ferrer y Mary.

De Huelva y Barcelona en 11 ds., v. "Martos„ ab efectes, consignat a don Antón Más.

Despatxadas

Pera Gottemburgo, v. suech "Italia„ ab efectes.

Pera Génova y esc., v. "Martos„ ab efectes.

Pera Liverpool y esc., v. "Velarde„ ab carga general.

—

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 d|f	—'—	33'95	—'—
" 60 "	—'—	—'—	—'—
" 8 d|v	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	34'35	—'—
Paris 90 d|v.	—'—	—'—	—'—
" 8 d|f.	—'—	—'—	—'—
" vista.	36'—	36'60	—'—
Marsella 90 d|f.	—'—	—'—	—'—
" 8 d|v.	—'—	—'—	—'—
" vista.	'	'	'
Perpignan 90 d|f.	'	'	'
" 8 d|v.	'	'	'
Hamburgo 90 d|f.	'	'	'
" 8 d|v.	'	'	'
" vista.	'	'	'

Cambi anterior de Valors locals	Diner.	Paper.	Oper.
Gas Reusense.		650	
Industrial Farinera.		675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams.		750	
Manufacturera de Cotons.		120	
C. Reusense de Tranvias.		30	
C.ª Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100.	510		
Electra Reusense.			
Manicomi de Reus.			

—

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ

Carrer Santa Ana, 19.

Catisació á Barcelona á las 16 d' ahir

Interior	73'45	BARCELONA	
Amortisable 5 p%	93'40	Francs	36'40
Colonial	—'—	Lliuras	34'25
Mercantil	—'—	MADRID	
Norts	55'60	Interior	73'47
Alicants	80'30	Francs	36'50
Orenses	29'15	PARIS	
Obs. Fransa 2½	58'62	Exterior	82'70
Id. Almansa 5 0|0	104'25	Norts	195'
Id. Id. ayg	—'—	Alicants	316'

Ordres de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d' or y bitllets extrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

—

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	73'48	Cubas del 68	—'—
Colonial	—'—	Cubas del 90	—'—
Orenses	29'25	Amortisable	93'42
Norts	55'55	Ob. 5 p % Almansa	104'37
Alicants	90'30	Id. 3 p % Fransas	58'37
Vitalici V.	—'—	Id. 3 p % Orense	50'75
PARIS		MADRID	
Exterior	—'—	Interior	73'45
	— GIROS —		
Paris	36'25	Londres	34'25

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	82'70
Portugués	30'55
Rio Tinto.	974'—
Norts.	195'—
Alicants.	316'—

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota clase de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

ANUNCIS PARTICULARS

AVÍS

La duenya de l' antiga y acreditada fonda d' Isidro, té lo gust d' oferir á sa numerosa clientela y al públich de Reus en general, á més de cotxes pera 'l servey á las estacions y á domicili, luxosos y cómodos *landeaus*, faetons, carretelas y berlinas pera casaments, bateijos y enterros, als preus corrents en aquesta plassa.

També lloga lleugeras y cómodas tartanas pera viatjes als pobles circonvehins y als *masos*.

CLÍNICA DENTAL

de Don Fulgenci Agustí Aleu

Cirujá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex deixeble del Dr. Almenara de Madrid y dentista del Hospital de San Pau y Santa Tecla de Tarragona et., etc.

Tractament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions **sens dolor**. Orificacions, empastes y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y empleu de tots los anasterichs avuy coneguts

Reb á Reus tots los dilluns y divendres de 9 matí á 5 de la tarde. A Tarragona tots los demés dias.

Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.-REUS

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

CLÍNICA DE MASSATJE

DE

P. DURÁN, METJE-CIRUJIÁ

Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presó.—Reus

Ab lo massatje manual y vibratori s' obtenen rápidas y sorprenents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (llumat,) Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etz.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Victo), Ataxia locomotriu, Tremolor en las mans dels escribents, etz.

Generals.—Anemias, Clorossis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astriccions de ventre y Cálculs renals y hepátichs, etz.

APRENENT

Se 'n necessita un en aquesta imprempta.

Cambra Agrícola de Reus y sa Comarca

Abonos quimichs

La Cambra te a disposició dels senyors socis, abonos quimichs y sas primeras materias, pera la propera sembra, arbrat y vinya.

Garantisada sa puresa.

Preus de cost.

Reus 1er. Novembre 1902.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents á Madrid' qu' hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. dta.-MADRID

OBRA NOVA

FLORESCENCIA

Aplech d' ensaigs literaris d' en Hortensi Güell.

2 PESSETAS

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitución y en la llibreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

TELEGRAMAS

Madrid 27.

Proposició

A proposit del projecte de lley fixant las forsas terrestres, se diu que 'l senyor Romero Robledo y altres diputats presentarán una proposició demanant que 'ls 100.000 homes a que s'ha fixat lo cupo 's reduheixen a 60.000.

Los romeristas creuhen que sortirán ab lo proposit, donchs, aprofitaran la ausencia d' alguns diputats fusionistas pera sorpendre al Govern.

Los regionalistas

Per tothom ha sigut molt comentada la disposició del acort d' en Romanones referent a la ensenyansa de la doctrina y la actitut dels diputats regionalistas sobre l' assumpto; recordantse que 'l ministre está disposat a ferlo cumplir en tots los seus extrems.

En un moment d' exaltació ha dit lo comte de Romanones que avans suprimirá la doctrina que derogar la seva disposició.

Se sab que 'ls regionalistas están disposats a usar tots los medis pera argumentar en contra del decret del ministre Romanones, acudint inclós a la discussió personal ab los defensors de la teoria del ministre de Instrucció Pública, lo qual obligará a n' en Lerroux a intervenir en lo debat.

Forsas permanents

Posat a discussió 'l projecte de lley fixant las forsas permanents del exercit de terra pera l'any 1903, lo diputat senyor Cobián consumeix le primer torn en contra, pronunciant un elocuent y notable discurs, que es escoltat ab gran atenció per la Cambra, en lo quin demana que 'l cupo sia rebaixat a 60.000 homes en lloch de 100.000 que 's demana, ab lo que s' obtindrian disset milions de pessetas de economias.

Lo senyor Domenech

Lo diputat regionalista senyor Domenech ha dit que tan ell com los seus companys han vingut resolts a apelar a tots los medis pera obtenir la derogació del decret del comte de Romanones que fa obligatoria a Catalunya l' ensenyansa del catecisme en castellá, fins acudir en cas necessari a promoure una perturbació parlamentaria.

Contra una disposició abusiva y cuan no 's vol entrar en raho, s' ha d' apelar a medis energichs.

Conferencias

Lo Nunci conferenciá frecuentment ab lo ministre d' Estat sobre 'l concordat.

Lo ministre de Gracia y Justicia sols enrahoná ahir ab lo Nunci referent á cuestions de personal.

IMP. CARRERAS Y VILA.

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus á Barcelona

Surtida	Correu	4'53 matí;	arribada	8'34 matí
„	Exprés	7'05 „	„	9'14 „
„	Mixto	8'41 „	„	1'03 trde
„	Merc.	12'07 „	„	8'02 nit.
„	Correu	2'14 trde.	„	5'24 trde
„	Mixto	7'14 „	„	10'19 nit.

De Barcelona á Reus

Surtida	Merc.	5'15 matí;	arribada	3'06 trde
„	Mixto	6'01 „	„	11'30 matí
„	Correu	9'47 „	„	1'05 trde
„	Ombs.	12'35 „	„	5'32 „
„	Mixto	2'26 trde.	„	7'11 „
„	Exprés	7'26 „	„	9'38 nit.

De Reus á Saragossa

Surtida	Correu	1'35 trde.	arribada	8'35 nit.
„	Mixto	7'57 „	„	6'36 matí
„	Exprés	9'44 nit	„	3'01 „
„	Merc.	3'36 trde.	„	11'54 nit.
„	„	5'32 matí	„	8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba á Casp y lo segon á Mora.

De Saragossa á Reus

Surtida	Exprés	1'50 matí;	arribada	6'59 matí
„	Correu	7'— „	„	2'06 trde
„	Mixto	10'05 nit	„	8'11 matí
„	Merc.	0'38 matí	„	11'27 „
„	„	6'59 trde	„	10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus á Lleyda

Surtida	Correu	8'29 matí;	arribada	11'35 matí
„	Mixto	6'05 trde.	„	9'57 nit
„	Merc.	1'45 „		

Lo tren que va col-locat en últim terme no més arriba á Vimbodí.

De Lleyda á Reus

Surtida	Mixto	5'28 matí;	arribada	9'29 matí.
„	Correu	4'05 trde.	„	7'09 trde.
„	Merc.		„	1'39 „

Lo tren que va col-locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus á Tarragona

Surtida	Mixto	8'16 matí;	arribada	8'45 matí.
„	„	9'44 „	„	10'18 „
„	Merc.	2'30 trde.	„	3'05 trde.
„	Correu	7'17 „	„	7'48 „

De Tarragona á Reus

Surtida	Correu	7'45 matí;	arribada	8'15 matí.
„	Merc.	12'22 trde.	„	1'— trde.
„	Mixto	5'08 „	„	5'46 „
„	„	8'— nit	„	8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS Á SALOU

Servey de trens que regeix desde 'l dia 29 Setembre de 1902.

Sortidas de Reus: al matí 4'10.—10.—A la tarde á las 2'47.—4'15.

Sortidas de Salou: al matí á las 4'56.—11'04. A la tarde á las 5'32 y 7'40.

FONDA Y RESTAURANT D' EUROPA

DE

D. ANTON BARDOY

HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES

CARRER DE EN MEDIO, 1

CASTELLÓ DE LA PLANA

Angelo Costanzi

Diputació, 435, etl. Barcl.ª

MILAGROSOS CONFITS

ó injecciò antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats médicas, després d'una llarga experiencia, s'han convensat y certificat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, fluix blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga„, escossors uretrals, cálculs, retencións d'orina, y ab 20 ó 30 días los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillosíssimas sondas. no hi ha medicament més milagrós que'ls CONFITS é Injeccións Costanzi.

També certifican que pera curar qualsevol enfermetat *Sifilítica* ó *herpética*, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la *sifilis y herpes*, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos pera'ls qui no vulgan usar injeccións, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Antòn Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Droguería de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas. médicas á Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres á las 12.

DESCUBRIMENT IMPORTANTÍSSIM

L' eminent Dr. A. Charles Lambert de París, després de profond estudi sobre las enfermetats venéreas y sifilíticas, ha trobat lo modo de curarlas radicalment no sols sens fer l' us del "Mercuri„ sino cuan també aquellas enfermetats contretas per l' us d' éll. Lo tractament es sencillíssim y las fórmulas son purament vegetals, donchs sa composició no es altre que herbes medicinals de la India y las presenta en la forma següent: Las Píldoras Charles Lambert curan purgacions, estrenyiment de l' urina, fluix blanch de la dona y gota militar. La Injecció Charles Lambert té d' usás al mateix temps que las píldoras perque la curació sigui mes radical y mes prompte.

Diposit general, carrer d'Aragó 402, Barcelona

L' Elixir Ch. Lambert es un gran medicament y eficasissím pera la completa destrucció de tot bacillo sifilítich y llimpia ab son us la sang impura deixantla en son estat normal lliure de tot virus y donat salut y inmunitat pera que 's reprodueixi tant terrible enfermetat, y deu pendrers com a complement del tractament una vegada que la purgació etc. hagi desaparescut.

Preu de las píldoras ptas. 4'50.—La Injecció 3'80 y l' Elixir 3'80.

De venta en totas las bonas farmacias; a Reus Anton Serra, Farmaceutich.

Societat general de Transports marítims á vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE NOVEMBRE DE 1902

LÌNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo 21 de Novembre directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnifich y rápit vapor francés

ITALIE

LÍNEA PERA 'L BRASIL

Sortirá de Barcelona lo día 5 de Desembre pera Bahia Rio Janeiro y Santos, lo grandiós y acreditat vapor francés

ORLEANAIS

Consignataris á Barcelona, Ripol y Companyía., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipósit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantía per los seus assegurats á Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse á don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALATINE

Companyía inglesa

de segurs contra incendis, explosións y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA.

A Reus: dirijirse á D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

PERA VIURER BE

estar sempre de bon humor y pera precaveres de tota classe de enfermetat y infecció, es precis fer constant us del **Elixir Verdi**.—No 's coneix cap cas de persona que fent un us moderat, pero constant d' aquest milagrós elixir, haigi caygut malalt del estómach ó de febre. Las personas sanas deuhen pendren pera no caurer malaltas; las qua están malaltas, las endebles, malhumoradas deuhen pendrel pera posarse bonas.

Deu mil certificats de metjes y malalts atestiguan d' una manera clara, terminant, lluminosa, lo infalible qu' es en molts cassos, y lo indiscutiblement bo qu' es sempre l' **Elixir Verdi** es un tónich analéptich: es á dir que reanima y enforteix. A Inglaterra, Alemania, Bélgica, Dinamarca y altres paissos las familias estant constantment provistas del milagrós elixir pera son continuu us, y á aixó tal vegada es degut que aquellas rassas siguin mes desarrolladas, mes fortas y vigororosas que altres en Espanya mateix, provincias que mes us fan d' aquest preciós elixir, senyalan menos enfermetats y indican en los noys major forsa y vigor. L' **Elixir Verdi** se troba de venta en totas las farmacias á dos pessetas frasco.

¡¡INCREIBLE VERITAT!!

Unica y verdadera ocasió pera gastar be lo diner en regalos, quin valor supera sempre al que costa. Objectes d' or de lle garantisat (18 quilats) ab bonichs y explendents brillants, químicament perfectes, de mes valor, per son constant explendor llimpiesa, que 'ls verdaders. Descomposició, de llum, duresa, lapidació perfecta, imitació maravillosa.

5.000 PESSETAS

se regalan al qui distingeixi aquets brillants Alaska dels llegitims. Gran premi en la Exposició de Paris.

Anells pera caballer, or brillant	50	pessetas.
Idem pera idem (brillant molt gros)	100	»
Agulla idem, idem	25	»
Agulla idem, idem (brillant molt gros)	50	»
Anells pera senyora ó senyoreta, idem, idem	25	»
Arrecades (parell) pera senyoreta, idem, idem	25	»
Idem pera senyora, idem, idem	50	»
Idem pera idem, (brillant gros)	100	»
Idem pera noyas (verdader regalo)	25	»
Medallas or de lley, ab la efigie de la Purissima esmalt de Florencia y brillants Am: Alaska	100	»

S' envian franch de tot gasto per correu, en caixetas certificadas y declaradas mercancias, pera tot Espanya y illas.

No se servirá cap pedido que no sigui abans convingut lo pago.

Se te d' enviar la mida de las anells, prenentla ab un fil al entorn del dit.

No 's fan descomptes: no 's concedeixen representacions, ni s' envian mostras. *Gratis* y franch lo Catalech Ilustrat.

A tot comprador que no 's conformi ab la mercancia se li retornará inmediatament son import.

Dirigirse al representant general y únich de la Societat «Oro y Brillantes», Am: Alaska, G. A. Buyas, Corso Romana, 104 y 106, Milan (Italia).